

§. 749). Men det antages, at ogsaa den saaledes tilbagevarende Indskrænkning i den naturlige Frihed kan hæves. Den er paabudt fornemmeligen af Hensyn til Agerbruget og for at forhindre Løsgænger. Men Agerbruget gjør neppe Indskrænkningen nødvendig, efterat Folkesmængden saa meget er tiltagen, og, kan der end ved dens Ophævelse opstaae nogen større Banfælighed ved at hemme Løsgænger paa Landet, kan dens Vedbliven ueppe derved retsfærdiggjøres, ligesom den i saa Henseende sandsynligviis ikke udretter Meget, da der er Grund til at antage, at den ikke strengt overholdes. Jfr. Ny Coll. Tid. for 1841, Side 1—12.

En Lyendecontract, som indgaaes paa meget lang Tid, saasom paa flere Aar, kan, om den end fra Begyndelsen af har været hensigtsvarende og sigtet til Lyendets sande Gavn, paa Grund af indtrædende Omstændigheder blive ødelæggende for de Livsplaner, som senere aabne sig for Lyendet. At erklære Contracten for uforbindende for Lyendet, vilde ikke være principmæssigt, og vilde neppe heller være til Lyendeclassens Fordeel, da derved slige for Lyendet ofte meget gavnlige Contracter vilde forhindres. Men det synes billigt at aabne Lyendet Udvei til mod en vis Dpoffrelse at komme ud af Lyendeforholdet. Man har troet, at det passende kunde paalægges Lyendet at betale til Husbonden et halvt Aars Løn (jfr. § 52) og at opsigge Tjenesten med et langt Barsel, hvilket her er foreslaaet til et Aar, hvorved Husbonden dog saavidt muligt sikres Tjenesten for en ikke ganske ringe Tid. Lyendet kan vel hurtigere og med et ikke meget større Offer end et halv Aars Løn komme ud af Tjenesten ved ulovligen at forlade den, § 52, men af Taknemmelighed mod Husbonden eller Hengivenhed for ham eller af Pligtfølelse ønsker Lyendet maaskee ikke at benytte denne Udvei, hvorfor man har anseet det rigtigst at anvise det en anden, hvilken det kan benytte som en Ret.

Vedtages ingen Tjenestetid mellem Parterne, maa Formodningen være for den sædvanlige, hvilken hos os er et halvt Aar med et Fjerdingaars Dpffigelse.

Ofte kan det være tvivlsomt, om et Leiesforhold angaaende personlige Arbejder er et

Lyendeforhold eller et løsere Forhold, der snarere bør sættes i Klasse med Dagleie. Dette maa afgjøres efter det almindelige Begreb om Lyendeforholdet. Noget enkelt udvortes i alle Tilfælde afgjørende Kjenmærke paa samme gives der neppe, og derfor maae, hvor Tvivl kan opstaae, hvilket især kan tænkes, naar Lyendet ikke nyder Kost og Bolig hos Husbonden, samtlige med Forholdet forbundne Omstændigheder tages i Betragtning. Tiden, for hvilken Forholdet stiftes, kan ikke altid være afgjørende, men, da i Begrebet om Lyendeforholdet dog synes at ligge en vis Fasthed eller Varighed, har man troet, at et Tjenesteforhold paa en kortere Tid end en Maaned ikke burde henregnes til Lyendeforhold, hvoraf følger, at de i Loven indeholdte særegne Virkninger og andre Bestemmelser, som ikke kunne udledes af selve Contracten, ikke kunne anvendes paa samme, idetmindste ikke i Kraft af denne Lov. Jvfr. Canc. Skriv. af 11te Mai 1830.

Som almindelige Skiftetider, forsaavidt en Lyendecontract er indgaaet halvaarsviis eller paa længere Tid, ere de vedligeholdte i Udskæft, der ere bestemte ved Frdg. om Skiftetiden i Kjøbstæderne af 25de Marts 1791 og Frdg. af S. D. om Politievesenet paa Landet § 5, nemlig den 1ste Mai og den 1ste November. For Lyende, som tager Tjeneste paa kortere Tid, navnlig en maanedsviis, er der ikke fundet Anledning til at bestemme nogen vis Skiftetid. Ordentligviis vedtages uden Tvivl den første eller sidste Dag i Maaned, jvfr. § 45, men ofte bestemmes ogsaa en Dag i Maaned, der svarer til den, paa hvilken Tjenesten er begyndt.

§ 13.

Den første Virkning af Lyendecontracten er, at Lyendet til den fastsatte Tid skal begive sig i Tjenesten, og at Husbonden skal modtage det. For at modvirke den Tro, som undertiden høres, at Husbonden kan frigjøre sig for Contracten ved at give Slip paa Fæstepengene, og at ligeledes Lyendet kan unddrage sig den paadragne Forpligtelse ved betimeligt at bringe Fæstepengene tilbage, er der fundet Anledning til udtrykkeligt at gjøre opmærksom paa, at Fæstepengene ikke have denne Betydning, jfr. Canc. Skriv. af 16de Juli 1791.